

Innviðaráðuneytið
Sölvhólsögötu 7
101 Reykjavík

2407002 SÓÁ

Umsögn hreppsnefndar

Drög að reglugerð um breytingu á skipulagsreglugerð nr. 902013

Landsnet fundaði með hreppsnefnd Skorradalshrepps þann 1. júlí sl. þar sem niðurstöður umhverfismats fyrir Holtavörðuheidarlínu 1 og aðalvalkosta Landsnets voru kynntar. Á fundinum upplýsti Landsnet um að drög að reglugerð um breytingu á skipulagsreglugerð nr. 90/2013, hafði verið í samráðsgátt stjórnvalda frá 3.-24. júní 2024. Hreppsnefnd hafði ekki vitneskju um umrætt umsagnarferli og þykir það mjög miður. Sveitarfélagið óskar eftir að umsögn verði komið á framfæri í samráðsgátt. Samkvæmt samráðsgátt var engum boðið til þátttöku í samráði. Sveitarfélagið vill benda á að það hefði átt að bjóða öllum sveitarfélögum að veita umsögn og veltir því upp hvort að hér hafi orðið mistök. Mikilvægt er að viðhafa góða stjórnsýslu og eiga gott samráð um svo mikilvæga reglugerðabreytingu. Að mati sveitarfélagsins er tilefni til að endurtaka samráðið og gefa sveitarfélögum tækifæri til að tjá sig.

Eitt af lögbundnum verkefnum sveitarfélaga eru skipulagsmál. Kjörnir fulltrúar fara með skipulagsvald sem gerir þeim kleift að móta ásjón og umhverfi sveitarfélagsins með framtíðarsýn aðalskipulags um uppbyggingu að leiðarljósi, sem svo nánar er útfærð með deiliskipulagsáætlunum. Í þessum drögum að reglugerð um breytingu á skipulagsreglugerð er ætlun að auka og bæta samstarf á milli framkvæmdaaðila og sveitarfélaga hvað varðar raflínulagnir sem er vel en þær breytingar sem lagðar eru til eru veigamiklar og takmarka lýðræðislega getu almennings til að standa vörð um umhverfi og náttúru. Er ástæða til að minna á ákvæði Árósasamningsins sem Ísland hefur undirgengist, en hann tryggir rétt almennings til að koma að ákvarðanatöku um náttúruna.

Réttur sveitarfélaga til sjálfstjórnar er verndaður sbr. 78. gr. stjórnarskrár. Sveitarfélög eru handhafar framkvæmdavalds og gegna mikilvægu lýðræðislegu hlutverki. Þau eru það stjórnvald sem er næst fólkinu og getur því veitt íbúum aukin tækifæri til samráðs og beinnar þátttöku og verið þar með besti jarðvegurinn fyrir beint lýðræði. Verði þessi drög samþykkt, skerðist aðkoma almennings að skipulagsferlinu og umhverfismat einstakra framkvæmda verður ólýðræðisleg og ekki í samræmi við stjórnarskrá.

Það er hverju sveitarfélagi mikilvægt að móta sér stefnu í skipulagsmálum sem tekur mið að þörfum íbúa og framtíðarsýn um þróun samfélagsins. Það er mjög alvarlegt að ætlast sé til þess að kjörnir fulltrúar sveitarfélaga afsali sér hluta þessa skipulagsvalds með drögum að reglugerð um breytingu á skipulagsreglugerð, nr. 90/2013. Raflínunefnd er stjórnsýslunefnd sem skipuð er af ráðherra til að annast gerð raflínuskipulags, veita framkvæmdaleyfi vegna framkvæmda í flutningskerfi raforku sem byggir á samþykktu kerfisáætlun og hafa eftirlit með þeim framkvæmdum og framkvæmd raflínuskipulagsins. Ætlunin er þannig að færa hluta skipulagsvaldsins frá kjörnum fulltrúum sveitarfélaga til raflínunefndar, sem hafa alla jafna ekki sömu nálægð eða þekkingu á því samfélagi sem við á hverju sinni. Raflínuskipulag kemur til með að verða réttþærra en svæðisskipulag, aðalskipulag og deiliskipulag fyrir þá framkvæmd sem það tekur til. Með þessu er vegið mjög að rétti sveitarfélaga til sjálfstjórnar, rétti sem hefur verið verndaður í stjórnarskrá í 150 ár. Rétt væri að svæðisskipulag sveitarfélaga væri réttþæst og skipulagsvald falli aftur til sveitarfélaga ef raflínunefnd kemst ekki að sameiginlegri niðurstöðu um legu raflína.

Sveitarstjórn hvers sveitarfélags færir með þessum drögum frá því að hafa skipulagsvaldið yfir í að geta einungis gert athugasemdir við það skipulag sem á að viðhafa í eigin sveitarfélagi hvað raflínur varðar. Það eru lokaorð raflínunefndar sem send verða ráðherra til samþykktar og geta þau áform verið þvert á vilja sveitarstjórnar í hverju sveitarfélagi. Sömu sveitarstjórnun er svo gert skylt að taka framkvæmdina upp í eigin aðalskipulagi. Verði þessi drög samþykkt öðlast ráðherra vald sem hægt er að nýta til að flýta málsmeðferð en tryggir á sama tíma ekki faglega meðferð. Að hefta skipulagsvald sveitarstjórna með þessum hætti er með öllu ótækt.

Hvanneyri 15. júlí 2024

Virðingarfyllt,

Jón Eiríkur Einarsson,
Oddviti